

Η ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΤΗΣ κ. ΑΓΝΗΣ ΣΤΟΥΔΙΤΟΥ.

Ἡ ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου, ὑπῆρξε σύμφωνη πρὸς τὰς ἀπόψεις τοῦ εἰσηγητή. Ἡ προσφυγή τῆς κ.

2) Ἐκ τοῦ θεῖου ἐκ τῶν πηγῶν τοῦ Συντάγματος καὶ ἐκ τῆς ἀνέκκλητης νομοθετικῆς κατεκρίνεται θεὸς ἡ αὐτοὺς τῆς ἐννοίας τοῦ πολιτοῦ πρὸς τὴν ἐννοίαν τοῦ ἔρ.

ρενος περιορίζεται έκπεφρασμένως μόνον εις τὸν έκλογικὸν δίκαιον, τὸ ὁποῖον ἀνέκαθεν συνεδουλόγη μετ' τὴν ἐγγραφήν εἰς τὰ μητρώα τῶν ἀρρένων (ἴδε Α. Σδῶλου τὸ νέον Σύνταγμα κτλ. 1928 σελίς 250 ἐπόμε.).

3) Ἐκ τοῦ ὅτι μόνον οἱ ἀλλοδαποὶ ἀπεκλεισθησαν κατὰ τὴν ἐρμηνείαν τοῦ Συντάγματος ἀπὸ τῶν Δημοσίων θέσεων, ἀπὸ δὲ τοῦ 1911 δι' εἰδικῶν νόμων ἐπιτρέπεται ἡ πρόσληψις ἀλλοδαπῶν εἰς δημοσίας λειτουργίας (ἴδε ΝΝ. Σαριπόλου Συνταγματικὸν δίκαιον Γ'. 1913 σελίς 15). Ἐφ' ὅσον ἐπομένως δυνάμει τῶν νόμων περὶ ἰθαγενείας εἰς εὐ. παραπέμπουν πάντα τὰ ὡς ἂν ἀρθρα τῶν Συνταγμάτων τὴν ἰθαγενείαν τῆς χώρας ἥτοι (τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ πολίτου) κέκτηνται καὶ αἱ γυναῖκες, αἱ ὁποῖαι εἶναι ὡσαύτως καὶ δημόται καὶ ἐφ' ὅσον ἀκόμη ὄχι μόνον γενική διάταξις τοῦ Συντάγματος ἀποκλείουσα ρητῶς ἡ ὑπονοουμένης γυναίκας ἀπὸ τῶν δημοσίων θέσεων δὲν ὑπάρχει ἀλλ' οὐδὲ καὶ γενική τις διάταξις ὁργανικῶν νόμων ἀποκλείει ρητῶς τὰς γυναῖκας ἀπὸ τῶν θέσεων, δι' αἷς ἔχουν τὰ λοιπὰ προσόντα, ἐπεὶ δὲ δὲν δύναται νὰ ἐρμηνευθῇ τὸ μέχρι τοῦ νέου συντάγματος ἐκχούσαν εἶναι ὡς ἀπαγορευτὸν τὸν διορισμὸν γυναικῶν εἰς δημοσίας θέσεις. Δι' αὐτὴν ἡ ἐπικρατήσασα διδασκαλία ἰδίως ἀπὸ τοῦ 1911 καὶ ἐφεξῆς ἐδέχθη διὰ συνταγματικῶν μὲν κώλυμα διὰ τὸν διορισμὸν γυναικῶν εἰς δημοσίας θέσεις δὲν ὑπῆρχε. Σιωπῶσης δὲ τῆς Νομοθεσίας, κατ' ἄλλους μὲν ὑπενεῖτο ὅτι μόνον οἱ ἄρρενες εἶναι δεκτοὶ (Θ' Ἀγγελουπόλου ἐνθα ἀνωτέρω). Κατ' ἄλλους δὲ ὅτι εἰς τὴν ἐρμηνείαν ἀπέκειτο νὰ συναγάγῃ ἂν ἐκ τοῦ ὅλου πνεύματος ἐκάστου νόμου ἦσαν δεκτοὶ καὶ αἱ γυναῖκες (ΝΝ. Σαριπόλου ἐνθα ἀνωτέρω).

Ἄλλ' ἐν τῷ μεταξὺ ἀξιοσημείωτα εἶναι δύο γεγονότα, ὧν τὸ ἓν κοινωνικὸν καὶ τὸ ἄλλο νομικόν. Ἡ προσέλευσις τῶν γυναικῶν πρὸς τὰς ἰδιωτικὰς καὶ τὰς δημοσίας θέσεις καὶ εἰς τὴν χώραν μας ἀποτέλεσμα οἰκονομικῶν καὶ κοινωνικῶν ὥρων, μακρὰν τοῦ νὰ εἶναι σπανία, σημειοῦται ἄρθρον κατὰ τὴν τελευταίαν ἐκκοσμεσίαν καὶ αὐξάνει σταθερῶς ἀπὸ ἑτοῦς εἰς ἑτοῦς, ὄχι μόνον κατ' ἀριθμὸν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ποιικίαν τῶν θέσεων, αἱ ὁποῖαι καταλαμβάνονται ἀπὸ γυναικῶν εἰς τοὺς διαφόρους κλάδους τῆς ἰδιωτικῆς καὶ δημοσίας ζωῆς.

Τὸ δεύτερον γεγονός εἶναι ὅτι ἐνῶ ἡ νομοθεσία μας σπανίως καὶ μᾶλλον τυχαίως ἔκαμε διακρίσιν μεταξὺ ἀρρένων καὶ θηλέων ἐν τῷ καθορισμῷ τῶν προσόντων, ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῆς καὶ ὅταν ἀκόμη οἱ ὁργανικοὶ νόμοι ἐπιώπων ἐντελῶς περὶ γυναικῶν, ἐκατοντάδες γυναικῶν ἔγιναν δεκταὶ διὰ διαγωνισμῶν ἢ δι' ἀπ' εὐθείας διορισμῶν εἰς δημοσίας ὑπηρεσίας χωρὶς ποτὲ νὰ ἀμφισβητηθῇ ἡ νομιμότης τοῦ διαγωνισμοῦ, ἐνῶ ἄρ' ἐτέρου καὶ θέσεις δικαστηριακῆς ὑπηρεσίας ἡσυχάζοντες εἰς τὰς γυναῖκας. Οὕτω λόγου χάριν κατὰ τοῦ ὁργανισμοῦ τῶν Ὑπουργείων Ἑθνικῆς Οἰκονομίας, Γεωργίας καὶ Δικαιοσύνης δὲν γίνεται συστηματικὴ διαστολὴ μεταξὺ ἀρρένων καὶ θηλέων ὡς πρὸς τὰ προσόντα ἐξ εὐ καὶ μέγας ἀριθμὸς γυναικῶν ὑπηρετεῖ εἰς αὐτὰ ὄχι μόνον εἰς θέσεις γραφῶν ἢ δακτυλογράφων ἀλλὰ καὶ εἰς θέσεις γραμματέων καὶ εἰσηγητῶν, (ἴδε προταχόμενα πιστοποιητικὰ καὶ νόμους ΓΝΖ'. (1911) περὶ ὁργανισμοῦ Ὑπ. Δικαιοσύνης 853 περὶ ὁργάν. Ὑπουργ. Γεωργίας

καὶ 2258 περὶ ὁργάν. Ὑπ. Ἑθν. Οἰκονομίας). Ἐπίσης κατὰ τοὺς νόμους ΓΦΠ'. (1910) καὶ 469 (1914) περὶ ἀρχαιολογικῆς ὑπηρεσίας οὐδεμία διαστολὴ γίνεται μεταξὺ τῶν ἀρρένων καὶ θηλέων καὶ ἐν τούτοις ὑπάρχουν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ἐπιμελήται ἀρχαιοτήτων. Ἐπίσης οὐδεμίαν διακρίσιν ποιεῖται ὁ νόμος 1149 περὶ Γελ. Διοικήσεων ἐν ταῖς Νέαις Χώρας τὸ Ν. Δ. τῆς 6 Αὐγούστου 1923 περὶ ὁργανώσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου Ὑγίεινῆς καὶ πλείστοι ἄλλοι ὁργανικοὶ νόμοι χωρὶς τοῦτο νὰ ἐμποδίσῃ τὰς γυναῖκας νὰ διακριθῶνται γραφεῖς καὶ νὰ προάγωνται ἀκολουθῶν κατὰ τοὺς ὁ κανισμοὺς γραμματεῖς Οὐδεμίαν διακρίσιν ἐπίσης ποιεῖται ὁ νόμος περὶ ὁργανώσεως τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου τοῦ Προϋπουργοῦ καὶ ἐν τούτοις ὑπηρετεῖ παρ' αὐτῷ τμηματάρχης γυναῖκα Ἀξιοσημείωτον εἶναι καὶ τὸ Ν. Δ. τῆς 19 Μαΐου 1923 (ἴδε καὶ Διάταγμα τῆς Προκρ. Κυβερνήσεως Θεσσαλονίκης ἀπὸ 22 Ἀπριλ. 1717) καθ' ὃ οἱ δακτυλογράφοι τῶν πολυμελῶν δικαστηρίων ἐξασπιδίζονται πρὸς ὑπογραμματοῖς πολυμελῶν δικαστηρίων, ὡς εἶναι γνωστὸν εἰς πλείστα δικαστήρια ὑπηρετούντων γυναῖκες ὡς δικαστικοὶ ὑπογραμματοῖς.

Τέλος τὸ μᾶλλον χαρακτηριστικὸν εἶναι ὅτι ὁ νόμος 2494 τοῦ 1920 εὐκρινος εἶναι γνωστὴ ἡ σημασία, οὐδὲ νῦν περιεῖχε ἀποκλεισμοῦ τῶν γυναικῶν ἀπὸ τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν Ὑπουργείων, ἀλλὰ διὰ μὲν τὰς θέσεις γραφῶν, λόγῳ τῆς ὑπάρξεως καὶ γυμνασίων θηλέων ὁρίζει ὅτι ἀπαιτεῖται δίπλωμα γυμνασίων ἀρρένων ἢ θηλέων διὰ δὲ τὰς θέσεις γραμματέων κλπ. ἀπαιτεῖ ἀπλῶς δίπλωμα νομικῆς, διότι μὴ εἶναι ἡ Νομικὴ σχολὴ δι' ἄρρενας καὶ θήλεις (ἴδε ἀρθρα 14 ἐπόμε.).

Ἐξ ἄλλου ἀπὸ τοῦ 1927 καὶ ἐντεθεὶς ἡ σημειωθεῖσα κίνησις ἄρ' ἐνὸς μὲν τῶν ὁργανωμένων γυναικῶν, ἄρ' ἐτέρου δὲ πολιτικῶν κομμάτων καὶ ὁμάδων ἀπέβλεπε εἰς τὴν πλήρη ἐξίσωσιν τῆς θέσεως τῆς γυναικὸς ἄρ' ἐνὸς μὲν ὡς πρὸς τὸ έκλογικὸν δίκαιον, ἄρ' ἐτέρου δὲ ὡς πρὸς τὰ λοιπὰ ἀτοικὰ καὶ πολιτικὰ δικαιώματα. Ἡ πολιτικὴ αὕτη κίνησις ὡς ἐξ ἐδηλώθη εἰς τὴν Γ' καὶ Δ' καὶ τὴν ἀναμεωρητικὴν συνέλευσιν τοῦ 1927 διέστελλε σαφῶς ὡς εἶναι κοινῶς γνωστὸν (ἴδε Α. Σδῶλου ἐνθ' ἀνωτέρω) τὰ έκλογικὰ δικαιώματα τὰ ὁποῖα τὸ Δίκαιον ἠνέχθη μέχρι σήμερον εἰς τὰς γυναῖκας, ἀπὸ τὰ λοιπὰ πολιτικὰ δικαιώματα διὰ τὴν καθιέρωσιν τῶν ὁσίων ἐπεκράτησεν ἡ γυνὴ διὰ δὲν ἀπαιτοῦνται εἰδικαὶ διατάξεις πέραν τῶν γενικῶν τὰς ὁποίας διελάμβανον τὰ προηγούμενα Συντάγματα. Ἡ ἐρμηνευτικὴ δὴλωσις τοῦ ἀρθ. 6 τοῦ νέου Συντάγματος εἶναι ἡ τελευταία ἐκδήλωσις τῆς κινήσεως αὐτῆς καὶ ἔκαμε ἐκδήλωσιν πρὸς τὰ πρόωγα ὅτι καθώρισε διὰ τὴν κατάληψιν δημοσίας θέσεως, ἀπηγγόρευσε τουτέστιν δικαιοσύνην μεταξὺ τῶν πολιτῶν, στηρίζόμενης εἰς τὸ φύλον. Ἡ ἐρμηνευτικὴ δὴλωσις σκοποῖ ὄχι δεδιώως νὰ ἐπιτρέψῃ νῦν τὸ πρῶτον εἰς τὰς γυναῖκας τὴν εἰσόδον εἰς τὰς δημοσίας θέσεις ἐφ' ὅσον εἶχεν ἐνώπιόν της τὸ γεγονός χιλιάδων γυναικῶν αἱ ὁποῖαι ὑπηρετοῦν ἐν τῇ Δημοσίᾳ ὑπηρεσίᾳ ἀλλ' ἀκριβῶς νὰ ἐμποδίσῃ τὴν νομοθεσίαν ἀπὸ τοῦ νὰ καθορίσῃ περιορισμοῦ;

(Συνέχεια στήν 10 σελίδα)

(Συνέχεια από την 4 σελίδα)

διὰ τὴν κατάληψιν ὠρισμένων θέσεων παρὰ γυναικῶν.

Εἶναι ἀφελές, νὰ πιστεύεται ὅτι ἡ διάταξις αὕτη ἐψηφίσθη καὶ παρὰ τῆς Συνταγματικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ παρὰ τῆς Συνελεύσεως κατόπιν, ἀνεπιγνώσεως, διότι ἄφ' ἑνὸς μὲν οἱ ψηφίσαντες εἶχον ὑπ' ὄψιν τὸ γεγονός ὅτι ἡ ἡ ἀνδρῶν ὡς ὑπηρετοῦν, εἰς δημοσίας ὑπηρεσίας ἄφ' ἑτέρου δὲ οὗτοι ἡτέλησαν νὰ θέσουν φραγμὸν ὡς εἰς τὸ ἐκλογικὸν δικαίωμα, τὸν ἔθεσαν ρητῶς.

Εἶναι ἐξ ἄλλου γνωστὸν ὅτι ἡ δῆλωσις αὕτη ὑπῆρξεν ἀποτελεσματικὴ πρὸς παρὰ τῆς Συνταγματικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ οὐδὲν ὑπῆρχεν ἀνάγκη νὰ τεθῇ διάταξις ρητῶς καταργουσα πάντα ἐναντίον τῶν γυναικῶν περιορισμὸν ὡς πρὸς τὰ δημόσια λειτουργήματα κατὰ τὸ παράδειγμα λ.χ. τοῦ Γερμανικοῦ Συντάγματος, διὰ τὸν ἀτελοῦσιν λόγον ὅτι οὗτοι ὑπῆρχον τοιοῦτοι γενικῆς φύσεως περιορισμοὶ παρὰ τῆς ἡμῶν οὐ καὶ οἱ ἄλλοι ἐφαρμόζοντες μέχρι τότε ἐπὶ τῆς ἐκλογικῆς διατάξεως παρὰ συνείνουν μόνον δι' ἐμνηνεῖαν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον θεδιασμένων (λ.χ. ὁ διορισμὸς γυναικῶν ὡς δικηγόρων).

Τέλος εἶναι ἀξίον προσοχῆς ὅτι ἐνῶ ἐψηφίζετο τὸ τελευταῖον Σύνταγμα, εἰς τὰς πλείους πολιτισμένας χώρας αἱ γυναῖκες εἶχον ἤδη κατακτήσει ἀνωτέρας δημ. θέσεις καὶ ἀκρότη καὶ εἰς τὰς Βαλκανικάς. Ἐξ ἄλλου δὲ δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι ἐν ἡ δῆλωσις αὕτη θεωρεῖται ὡς μία εἰδείξις προσδευτικῶν διαθέσεων τῆς Συνταγματικῆς μας νομοθεσίας δὲν πρέπει νὰ λησμονοῦμεν ὅτι γενικῶς μὲν τὰ Συντάγματά μας πάντοτε ὁπῆρξαν προσδευτικά, διότι τοιαύτη εἶναι ἡ διάθεσις τοῦ λαοῦ μας καὶ ὅτι τὰ τελευταῖα συντακτικὰ στοιχεῖα ἐξ ὧν ἀπέρρευσεν τὸ τελευταῖον Σύνταγμα συνεκροτοῦντο ἐκ πολιτικῶν κομμάτων καὶ ἐμάχων εἰς αἱ ἀφ' ἑκείνων καὶ ἄλλαι προσδευτικαὶ μεταρρυθμίσεις, καὶ αἱ ὅσαι εἰδικῶς προκειμένου περὶ τῆς ἱσοπολιτείας τῶν γυναικῶν εἶχον πολλὰκις ἐκδηλώσει τὰς προσδευτικὰς τάσεις τῶν (οὗτω τὸ λαϊκὸν κόμμα ἀπὸ τοῦ 1921) Ἀπόρροια τῶν τάσεων αὐτῶν εἶναι ἡ διὰ νόμου δυνατότης τῆς παρὰ τῆς ἐκλογικῆς δικαιοσύνης εἰς τὰς γυναῖκας καὶ ἡ ψήφισις τοῦ δημοτικοῦ νόμου τοῦ 1925 δι' οὗ ἀπὸ τοῦ 1927 δύναται νὰ παρὰ τῆς ἐκλογικῆς φύσεως διὰ διατάγματος. Εἶναι συνεπὲς σαφές ὅτι τὸ γενικὸν πνεῦμα ὅπερ διήπε τὸν Συνταγματικὸν Νομοθέτην ἠνύσει τὴν ἐξέσθιν τῶν δύο φύλων καὶ ὡς πρὸς τὰ ἐκλογικὰ δικαιώματα ἀκρότη, τῶν ὁποίων ἡ παραχώρησις ἦτο δυσκολωτέρα καὶ οὐ ἐξ ἄλλου ἐθεωρήθη ἀρκετὴ ἡ διὰ τῆς ἐρμηνευτικῆς δηλώσεως καθιέρωσις τῆς ἰσότητος τῶν δικαιωμάτων διὰ τὴν εἰσόδον εἰς τὰς Κοινοβουλευτικὰς Ἐπηρεσίας.

Ἡ ἔννοια ἄλλως τε τῆς ἐρμηνευτικῆς δηλώσεως εἶναι ἀπόρροια τῆς ἀρχῆς, ἡ ὅτι ἀπὸ ἡμῶν καὶ πλέον αἰῶνος ἐφαρμόζεται, τῆς στρατολογίας δηλαδὴ τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν ἐπὶ τῇ δόξει προσόντων.

Ἡ καθιέρωσις τῆς ἀρχῆς αὐτῆς, ἀποτελεῖ μίαν κατὰ τῆς ἀνθρώπου ἀξίαν, ἀπέκτανται τῆς ἐννοίας ἐπὶ τῇ δόξει τῆς ὁποίας ἐγένοντο πρὶν οἱ διορισμοί. Ἐπὶ τῇ βίσει τῆς ἀρχῆς ταύτης δὲν εἶναι λογικῶς νοητὸν πῶς εἰ, ἀνθρώπος κατέχων τὰς γνώσεις καὶ τὴν κατάρτισιν ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὸ προσὸν διὰ τινὰ θέσιν

στερεῖται τοῦ δικαιώματος νὰ τὴν ἀναλάβῃ μόνον διὰ λόγους ἀναγομένους εἰς τὸ φύλον.

Ἡ τοιαύτη ἀντίφασξις ἡ ὁποία ἵσταται ἀντιμέτωπος πρὸς τὴν γενικὴν ἀρχὴν τῆς ἰσότητος καὶ τῆς ἀρμονικότητος ἐφ' ὧν ὁργανοῦται τὸ σύγχρονον Κράτος, δύναται νὰ στηριχθῇ μόνον εἰς τὴν πρόληψιν. Ἡ πρόληψις ὅμως, ἀσχετῶς, ἄλλων ἡθικῶν καὶ κοινωνικῶν λόγων ἐφ' ὅσον δὲν εἰσέρχεται ἐν τῇ νομοθεσίᾳ δὲν εἶναι δυνατόν ληφθῆναι ὡς ὅτι ἀπὸ δικαστήριας τῆς περιωπῆς τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας. Ὅπως δὲ φαίνεται καὶ ἀπὸ τὰ πρακτικὰ τῆς ἐν τῇ Συνταγματικῇ Ἐπιτροπῇ συζητήσεως (ἴδε πρακτικὰ τριακονταμελὺς ἐπιτροπῆς Δ' Συνελεύσεως σελίς 177 ἐσφμ.) τοιαύτη ἡ ἡ προσήλωσις πρὸς τὴν ἔννοιαν τῶν προσόντων, ὥστε ὡς δεύτερος σκοπὸς τῆς ἐρμηνευτικῆς δηλώσεως ἦτο, νὰ καταστή κατὰ τὴν δόξαν, ὅτι οὐχὶ πᾶς πολίτης ἔσθιν δικαιοῦται νὰ διορισθῇ εἰς δημοσίαν ὑπηρεσίαν, ἀλλὰ μόνον ὁ ἔχων τὰ ἐκείνους παρὰ τοῦ Νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα.

Ἄλλως τε θὰ ἡδύνατο νὰ εἴπη κανεὶς ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦ διορισθῆναι εἰς δημοσίαν ὑπηρεσίαν εἰς στιγμὴν καθ' ἣν τὴν προσφορά ἐργασίας ὑπάρχει καὶ καθ' ἣν στιγμὴν ἡ ἐργασία ἀπέβη ὅσας τῆς κοινωνικῆς καὶ μόνον ἐλπίς συντηρήσεως τάξεων ὁλοκληρώσιν δὲν εἶναι τὸσον (κατὰ τὴν ἐσωτερικὴν τοῦ φύλου) δικαίωμα συμμετοχῆς εἰς τὴν ἀσκῆσιν τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας κατὰ τὰς μέχρ' αὐτῶν γνωστὰς θεωρητικὰς κατασκευὰς, ὅσον εἶναι δικαίωμα πρὸς ἐργασίαν καὶ αὐτοσυντήρησιν.

Ὁ γραφεὺς ἡ καὶ ὁ Γραμματεὺς καὶ ὁ Ἐισηγητὴς τοῦ Ὑπουργείου ἡ ὁ τεχνικός ἡ ὁ ἐργάτης τῶν Σιδηροδρόμων τοῦ Κράτους δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι βίαιος δῆποτε μετέχουν ἐνεργῶς, εἰς τὴν ἀσκῆσιν πολιτικῆς ἐξουσίας, ἀλλ' εἶναι κατ' οὐσίαν μισθωτοὶ βιοπαλαίστες προσφέροντες τὴν ἐργασίαν τῶν εἰς τὸ Κράτος ὅπως θὰ τὴν προσέφεραν καὶ εἰς τὸν ἰδιώτην. Ἀπαιτεῖται ἐπεμένως καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι ἡ ἐρμηνευτικὴ δῆλωσις δὲν ἦτο σαφής, ἐρμὴ εἰς ἀνάλογος πρὸς τὴν πραγματικότητά ἐξ ἣς ὑπῆρχε εὐθὴ καὶ πρὸς τὴν σοφῶς κοινωνικὴν ἀνάγκην τὴν ὁποίαν πρόκειται νὰ ἐξυπηρετήσῃ ἐφαρμοζομένη.

Τὸ Συμπέρασμα τῆς ἀναλύσεως ταύτης, κατ' ἀνάγκην συντόμου, εἶναι ὅτι διὰ τοῦ ἀρθροῦ 6 τοῦ ἱσχύοντος Συντάγματος καθιέρωθη δημοσίον ἐξ ἐπικειμένου δικαίου, ὅπερ παντὸς προσώπου κεκτημένου τὴν Ἑλληνικὴν ἰθαγένειαν ὅπως διορίζεται εἰς δημοσίαν θέσιν, δι' ἣν ἔχει τὰ νόμιμα προσόντα καὶ δὴ ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι δὲν δύναται ὁ νόμος νὰ ἀποκλείσῃ ἀπὸ τινος δημοσίας θέσεως τὰς γυναῖκας μόνον ἐνεκα τοῦ φύλου καὶ ὅτι τὸ φύλον δὲν δύναται νὰ ἀποτελέσῃ προσὸν τοῦ ὑπαλλήλου. Βεβαίως ἡ λογικὴ ἐρμηνεία τῆς διατάξεως ταύτης δέχεται ὅτι δύναται διὰ νόμου νὰ καθιερωθῶν ῥητὴ ἐξαιρέσεις ἀλλ' αὗται διὰ νὰ νὰ εἶναι σύμφωνοι πρὸς τὸ Σύνταγμα πρέπει νὰ στηρίζονται μόνον εἰς τὸ ἀντικειμενικὸν καὶ τὴν ἐρμηνευτικὴν ἀδυναμίαν τοῦ φύλου καὶ ταύτης, ἐρμηνευτικῆς κατὰ τὴν ἐκείνους κοινωνικὴν πραγματικότητά. Διότι ἡ ἀδυναμία τοῦ φύλου δύναται μὲν νὰ δικαιολογήσῃ τὸν ἀποκλεισμὸν τῶν γυναικῶν ἀπὸ τῆς στρατιωτικῆς λόγου χάριν ὑπηρεσίας

ἀλλ' ὥς εἶναι γνωστὸν καὶ τὸ κριτήριον τοῦτο σὺν τῷ χρόνῳ ἀποδίδει σχετικῆς ἀξίας ὥς ἀποδεικνύει λ.χ. τὸ γεγονός ὅτι ἤδη ὁ θεσμὸς τῆς γυναικείας ἀστυνομίας ἐφαρμόζεται εἰς πολλὰ κράτη μετ' ἐπιτυχίας (Ἀμερικὴ Ἀγγλία Σουηδία Γερμανία Τσεχοσλοβακία κλπ.) ὅτι εἰς τὴν Γαλλίαν ὁ περὶ πανστρατιάς Νόμος προβλέπει τὴν υποχρεωτικὴν στρατολόγησιν τῶν γυναικῶν δι' ὠρισμένας ἐργασίας· καὶ ὅτι εἰς τὴν Βουλγαρίαν ἐφηρμόσθη ἀπὸ τοῦ 1921 Νόμος διὰ τὴν ἀναγκαστικὴν ἐργασίαν ἀντὶ στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας εἰς ὃν ὑπήγοντο καὶ αἱ γυναῖκες. Ἐν πάσει ἑμῶς περιπτώσει ἐκ τῆς ἐννοίας τοῦ ἀρθροῦ 6 τοῦ Συντάγματος εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι δὲν δύναται νὰ ὑπονοεῖται τοιαύτη τις ἐξαίρεσις ἐκεῖ ἐνθα ὁ νόμος σιωπᾷ καὶ δὲν συντρέχουν ἰο ἴρσο αἱ περιπτώσεις τῆς φυσικῆς ἀδυναμίας τοῦ φύλου, διότι ἡ ἐπέκτασις τῆς ἐννοίας ταύτης πρὸς τὴν ἐννοίαν τῆς καθ' ὑποκειμενικὴν κρίσιν ἀκαταλληλότητος ἢ ἀνικανότητος τῶν γυναικῶν, εἰς ὠρισμένον λειτουργημὰ εἶναι νομικῶς αὐθαίρετος, καθ' ὅσον μόνον ἡ δοκιμασία τῶν προσόντων ἀποτελεῖ τὸν Συνταγματικῶς ἐπιτρεπόμενον γνῶμονα πρὸς διατίστωσιν τῆς ἱκανότητος ἢ τῆς καταλληλότητος.

Ἡ ἐξομοίωσις ἐν ἄλλοις λόγοις τῶν γυναικῶν πρὸς πρὸς ἀλλοδαποὺς ὑπὸ τὴν ἐποψίν τοῦ παραδεκτοῦ εἰς δημοσίας ὑπηρεσίας ἦται ἡ ἀντίληψις ὅτι ἀπαιτεῖται ἐκάστοτε εἰδικὴ διάταξις νόμου διὰ νὰ εἶναι δεκταὶ αἱ γυναῖκες εἰς οἵανδήποτε θέσιν, ἀποτελεῖ προφανῶς ἀλλοιωτικὴν ἐρμηνείαν τοῦ Συντάγματος, ἥτις ὡς τοιαύτη εἶναι κατ' ἐξοχὴν ἀπηγορευμένη καὶ μάλιστα διὰ τὸν οὐδένα διαφεύγει ὅτι ἄμεσος νομικὴ συνέπεια τοιαύτης ἐρμηνείας εἶναι νὰ θεωρηθῶν ὡς παρανόμως κατεχόμεναι ὑπὸ γυναικῶν ἐκατοντάδες θέσεις δι' αἷς οἱ σχετικοὶ Νόμοι δὲν ἀναφέρουν ρητῶς ὅτι εἶναι δεκταὶ καὶ αἱ γυναῖκες. Ἀπέναντι τῶν συμπερασμάτων τούτων ὀρθοῦται συνήθως μόνον τὸ ἐπιχειρημα τῶν δῆθεν ἀτόπων εἰς τὰ ποτα θὰ ἦγεν ἐφαρμοζομένη ἀκεραίως ἡ υποστηριζομένη ἐνταῦθα ἐκδοχή. Ἀλλ' αἱ ὑποθέσεις ὅτι ἐρμηνεύοντες ὡς ἄνωτέρω τὸ Σύνταγμα θὰ ἴδωμεν ταχεῶς τὴν γυναῖκα Πρόεδρον τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἢ Πρεσβευτὴν ἢ Δευθυντὴν Ὑπουργείου, ἢ ἑνὸς μὲν λαμβανομένου ὑπ' ὄψει τοῦ περιορισμένου ἀριθμοῦ τῶν ἐχρυσῶν τὰ προσόντα γυναικῶν ἀποτελοῦν διὰ τὴν γενεάν μας τοῦλάχιστον ἀπλᾶς ὀπταίης, ἢ ἑτέρου δὲ καὶ ἂν ἐπραγματοποιεῖτο ἀκόμη καὶ σήμερον δὲν θὰ ἀπετέλουν κανενὸς εἶδους ἄτοπον, οὐδὲ θὰ ἔπρεπε νὰ ἐκπλήξουν κανένα, ὅπως οὐδεὶς ἐκπλήττεται διότι εἰς ἀρκετάς Κυβερνήσεις Εὐρωπαϊκῶν Δημοκρατιῶν (Ἀγγλία Δανία Σουηδία Νορβηγία Ἀμερικὴ) γυναῖκες ὑπῆρξαν καὶ εἶναι ὅχι μόνον δικαίως Πρεσβευταὶ Βουλευταὶ Γερουσιασταὶ Δῆμαρχοι ἄλλὰ καὶ Ὑπουργοὶ Ὑπουργοὶ καὶ Κυβερνήται (governors). Ἡ ἐξέλιξις αὕτη τῶν πραγμάτων ἐάν ἀνετρέχαμεν δύο γενεάς πρὸς τὰ ὀπίσω, θὰ ἐθεωρεῖτο ἀπολύτως ἄϊστοτος, ἐν τούτοις, ἀπέβη ραγδαίοντα πραγματικότης, διότι αἱ γυναῖκες κατακτήσασαι τὴν ἰδιωτικὴν ζωὴν διὰ τῆς ἀξίας των, ἐπεβλήθησαν καὶ ἐτιβάλλοντι ὁσημέρμι περισσότερον καὶ εἰς τὴν δημοσίαν ζωὴν, διότι καὶ ἡ τελευταία αὕτη διέπεται διαρκῶς περισσότερον ἀπὸ τὰ προσόντα καὶ τὴν ἱκανότητα ἀνεξαρτήτως φύλου.

Δὲν θὰ ἔπρεπε κανεὶς νὰ αἰσθάνεται δυσκολίαν νὰ

κατανοήσῃ διὰ αἱ γυναῖκες ἡμποροῦν νὰ εἶναι Εἰσηγηταὶ παρὰ τῷ Συμβουλίῳ τῆς Ἐπικρατείας ἢ ἐνδεχομένως Πάρεδροι αὐτοῦ ἢ Σύμβουλοι, διότι καὶ οἱ μεγαλύτεροι νοσταλγοὶ τοῦ παρελθόντος ἀτελήφθησαν ἤδη πῶς κατέστη δυνατόν ὁ υἱὸς ἐνὸς σαχματοποιοῦ νὰ γίνῃ Πρόεδρος τῆς Γερμανικῆς Δημοκρατίας, ἢ τὰ τέκνα τῶν ὑποδηματοποιῶν ἢ Γεωργῶν τῆς Σκωτίας νὰ γίνουσι ἢ νὰ εἶναι Πρωθυπουργοὶ τῆς μεγχειτέρης Αὐτοκρατορίας τῆς γῆς, ἕνας δὲ ἀπλοῦς ἐφημεριδοπώλης νὰ γίνῃ Πρόεδρος τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς.

Τὰ γεγονότα ταῦτα πρὸς ἡμῶς αἰῶνα θὰ ἐθεωροῦντο εἰς πολλὰς χώρας προφανῶς «ἄτοπα». — Ἐν τούτοις ὁ ὑπέρτατος ἡθικὸς νόμος τῆς ἐπιλογῆς τῶν ἱκανότητων ἐφαρμοσθεὶς ἐπὶ τῶν ἀνδρῶν, ὅπως ζητεῖται σήμερον νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ ἐπὶ τῶν γυναικῶν, κατέστητε πραγματικότης τὰς ὀπταίας καὶ ἐπιβεβλημένην ἀνάγκην τὰ «ἄτοπα».

Διὰ τοὺς λόγους τούτους ἐξαιτούμεν τὴν παραδοχὴν τῆς προφυγῆς τὴν ἀκύρωσιν τῆς προσβαλλομένης πράξεως, τοῦ ἐπ' αὐτῇ στηριχθέντος δικηνομοῦ καὶ τοῦ σχετικοῦ Διατάγματος τοῦ διορισμοῦ τῶν ἐπιτυχόντων καὶ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ παραδόλου.

Ἀθῆναι 27 Ἰουνίου 1929 Ὁ πληρεξούσιος δικηγόρος
Α. Γ. ΣΒΩΛΟΞ